

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van Besluit van de Vlaamse Regering over de samenstelling, vergoeding en werking van de commissie voor de evaluatie van de werking van de pedagogische begeleidingsdiensten en de permanente ondersteuningscellen
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Het voorontwerp van besluit geeft uitvoering aan artikel 30 van het decreet op de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009. Dit artikel bepaalt dat de evaluatie van de Pedagogische Begeleidingsdiensten (PBD's) en Permanente Ondersteuningscellen (POC's) uitgevoerd wordt door een door de Vlaamse Regering samen te stellen commissie waarbij de Vlaamse Regering voor deze commissie een werkingsprotocol opstelt. Het werkingsprotocol dient volgens het decreet ten minste te bestaan uit het beoordelingskader, de deontologische regels die gelden voor de leden van de commissie, de wijze van verslaggeving en de wijze waarop de personeelsleden van de instellingen zullen worden betrokken.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Onderwijs en Vorming

Het voorontwerp geeft uitvoering aan de strategische doelstelling 'De onderwijskwaliteit verhogen' uit de beleidsnota Onderwijs, via het versterken van de ondersteuning van onderwijsinstellingen en hun personeelsleden.

Het voorontwerp van besluit regelt volgende bepalingen:

Uitvoering van artikel 30 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs.

Het betreft meer specifiek volgende bepalingen:

- Ten minste eenmaal om de zes jaar, en voor het eerst tijdens het schooljaar 2012-2013, wordt de werking van de pedagogische begeleidingsdiensten en de permanente ondersteuningscellen geëvalueerd. De evaluaties worden uitgevoerd door een door de Vlaamse Regering samengestelde commissie.

- De Vlaamse Regering richt de commissie op en bepaalt de wijze waarop de leden van de commissie worden vergoed.
- De Vlaamse Regering stelt voor de commissie een werkingsprotocol op en maakt die bekend aan de pedagogische begeleidingsdiensten, de permanente ondersteuningcellen, in voorkomend geval het samenwerkingsverband en hun personeelsleden. Dit protocol bevat ten minste het beoordelingskader, de deontologische regels die gelden voor de leden van de commissie, de wijze van verslaggeving en de wijze waarop de personeelsleden van de instellingen zullen worden betrokken.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het resultaat van de wetgevingstechnische en taalkundige controle werd verkregen op 27 maart 2024 (advies 2024/117). Het voorontwerp van besluit werd daaraan aangepast.

De inspectie van financiën (IF) heeft gunstig advies met voorwaarden gegeven op 3 mei 2024. . Er is als volgt tegemoetgekomen aan de opmerkingen:

- IF suggereert om de bepalingen over het einde van een mandaat van een commissielid die geen rechtstreekse betrekking hebben op deontologie, uit de bijlage te halen en te integreren in het besluit. Hiertoe is een nieuw artikel 5 ingevoegd in het besluit.
- In de oorspronkelijke versie van het besluit hadden we ervoor geopteerd om voor de vergoeding van de reiskosten een forfaitair bedrag uit te trekken (30 euro), met uitzondering voor de eventuele commissieleden uit Nederland die op basis van bewijsstukken vergoed zouden worden. IF is er voorstander van om de onkostenvergoeding voor alle commissieleden op dezelfde leest te schoeien, met name de regeling inzake reis- en verblijfskosten die geldt voor personeelsleden van de Vlaamse Gemeenschap. Artikel 7 van het besluit is in die zin aangepast.
- Aangezien de dagvergoedingen forfaitair zijn, heeft het volgens IF geen meerwaarde om daaraan de bepaling 'exclusief btw' toe te voegen. We hebben deze bijgevolg geschrapt in artikels 7 en 8.
- IF merkt terecht op dat een artikel ontbrak om het besluit van de Vlaamse Regering, dat de werking van de vorige evaluatiecommissie regelde, op te heffen. Dit is toegevoegd via een nieuw artikel 17.

De minister van Begroting heeft zijn akkoord gegeven op 3 juni 2024.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van het onderwijs bepaalt dat ten minste eenmaal om de zes jaar, en voor het eerst tijdens het schooljaar 2012-2013 de werking geëvalueerd zal worden van de Pedagogische Begeleidingsdiensten (PBD's) en Permanente Ondersteuningcellen (POC's). Momenteel lopen de voorbereidingen voor de opstart van de volgende evaluatie zodat deze in het voorjaar van 2025 een aanvang kan nemen.

Het voorontwerp van besluit geeft uitvoering aan artikel 30 van het hogervermelde kwaliteitsdecreet. Dit artikel bepaalt dat de evaluatie van de PBD's en POC's uitgevoerd wordt door een door de Vlaamse Regering samen te stellen commissie waarbij de Vlaamse Regering voor deze commissie een werkingsprotocol opstelt. Het werkingsprotocol dient volgens het decreet ten minste te bestaan uit het beoordelingskader, de deontologische regels die gelden voor de leden van de commissie, de wijze

van verslaggeving en de wijze waarop de personeelsleden van de instellingen zullen worden betrokken.

De belangrijkste doelstelling van de evaluatie is om na te gaan hoe de PBD's en POC's hun decretale opdrachten, resp. vastgelegd in [art. 15 van het kwaliteitsdecreet](#) en [art. 15 van het decreet leerlingenbegeleiding van 27 april 2018](#), vormgeven en in welke mate die aanpak al dan niet effectief blijkt te zijn.

Ter voorbereiding van het werk van de commissie wordt een onderzoeksopdracht uitbesteed via de vereenvoudigde onderhandelingsprocedure met voorafgaande bekendmaking, met als titel "Perspectief van onderwijsprofessionals op de taken en werking van de pedagogische begeleidingsdiensten en de permanente ondersteuningscellen in Vlaanderen". Dit onderzoek moet een breed zicht bieden op de ervaringen van de onderwijsprofessionals (leerkrachten, schoolleiders, CLB medewerkers, leerondersteuners,...) inzake ondersteuning door de PBD's en POC's. Zowel de noden, de verwachtingen, het bereik en de ervaringen van deze onderwijsprofessionals zal in kaart worden gebracht. De resultaten van het onderzoek worden verwacht tegen eind april 2025. Deze timing laat de commissieleden toe om van de onderzoeksresultaten gebruik te kunnen maken. Deze opdracht wordt pas uitbesteed na principiële goedkeuring van het voorontwerp van besluit.

Voor de procesopvolging, zowel inhoudelijk als organisatorisch, en rapportering van de evaluatie, wordt onder voorbehoud van principiële goedkeuring van het BVR, een overheidsopdracht uitbesteed, via de vereenvoudigde onderhandelingsprocedure met voorafgaande bekendmaking.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELS VAN HET VOORONTWERP VAN BESLUIT VAN DE VLAAMSE REGERING

Artikel 1. bevat de definities die verder in het voorontwerp van besluit gehanteerd worden.

Art. 2. delegeert de (nominatim) aanstelling van de leden van de commissie naar de Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs, binnen de contouren van het kwaliteitsdecreet (art. 30) en de verdere bepalingen in dit voorontwerp van besluit (art. 3). Dit zorgt voor een soepelere procedure bij het benoemen van de leden (via ministerieel besluit in plaats van via een besluit van de Vlaamse Regering).

Art. 3. werkt de samenstelling van de evaluatiecommissie verder uit, binnen de contouren aangegeven door het kwaliteitsdecreet (art. 30). Het kwaliteitsdecreet bepaalt dat de commissie moet samengesteld worden uit vertegenwoordigers van de academische wereld, vertegenwoordigers van de instellingen en ambtenaren van het Ministerie van Onderwijs en Vorming, en aangevuld wordt met externe leden, deskundig op het vlak van kwaliteitszorg. De vertegenwoordigers van de academische wereld en de vertegenwoordigers van de instellingen worden aangeduid op voorstel van de Vlaamse Onderwijsraad.

Dit artikel vult de samenstelling van de commissie verder in. Het aantal leden wordt op 7 bepaald:

- ✓ de academische wereld is vertegenwoordigd door twee leden;
- ✓ de instellingen worden eveneens door twee leden vertegenwoordigd, waarbij één vertegenwoordiger de instellingen van het officieel onderwijs moet vertegenwoordigen en een andere de instellingen van het vrij onderwijs;
- ✓ de geleding van ambtenaren wordt ingevuld met één ambtenaar van het departement Onderwijs en Vorming;
- ✓ er zijn twee externe leden deskundig op het vlak van kwaliteitszorg.

Voor elke geleding wordt een plaatsvervanger aangesteld, zodat bij het wegvallen van een lid de

commissie de werkzaamheden zonder veel onderbreking kan verderzetten. Voor de geleding 'vertegenwoordigers van de instellingen' moeten twee plaatsvervangers voorzien worden, zodat het evenwicht tussen de officiële instellingen en de vrije instellingen bewaard kan blijven.

Art. 4. De pedagogische begeleidingsdiensten en de permanente ondersteuningseenheden worden op de hoogte gebracht van de samenstelling van de evaluatiecommissie. Ook de Vlaamse Onderwijsraad wordt hierover geïnformeerd.

Art. 5 legt vast wanneer het mandaat eindigt en stipuleert drie manieren:

- Het staat een lid van de evaluatiecommissie vrij om ontslag te nemen. Na aanvaarding van dit ontslag door de minister eindigt het mandaat;
- Wanneer een lid niet langer tot de geleding behoort die hij of zij in de evaluatiecommissie vertegenwoordigt, kan dit lid de geleding niet langer vertegenwoordigen en eindigt het mandaat;
- Als een lid onbekwaam blijkt om de functie te vervullen, als het lid kennelijk nalatig is (bijvoorbeeld niet actief participeert aan de werkzaamheden van de commissie) of er zich een andere zwaarwegende reden voordoet, kan de minister een einde maken aan het mandaat.

Art. 6 Onder de leden van de commissie duidt de minister een voorzitter aan. De ambtenaar kan niet tot voorzitter aangeduid worden.

Art. 7 en 8 Voor de effectieve leden van de commissie, met uitzondering van de ambtenaren, is er een forfaitaire dagvergoeding en een vergoeding voor reis- en verblijfskosten, conform de bepalingen die gelden voor de personeelsleden van de diensten van de Vlaamse overheid. Voor de voorzitter ligt de forfaitaire dagvergoeding hoger dan voor de andere leden, gezien de coördinerende taak van deze functie. De voorzitter moet meer tijd besteden aan de voorbereiding van de vergaderingen en bezoeken ter plaatse en aan de voorbereiding en het schrijven van de rapporten. De voorzitter is de eindverantwoordelijke voor de rapporten. Dit vertaalt zich in een hogere vergoeding. De ambtenaren krijgen geen andere vergoeding dan hun salaris.

Het aantal dagen waarvoor dagvergoedingen toegekend kunnen worden, bedraagt 40. Bij deze evaluatie zal de commissie beschikken over de resultaten van het voorbereidend onderzoek dat het perspectief van de personeelsleden van de instellingen op de werking van de te evalueren in kaart zal brengen. Dit maakt dat in vergelijking met de vorige evaluaties minder tijd voorzien moet worden voor het organiseren van gesprekken met de personeelsleden. Een aantal gesprekken met de personeelsleden zullen wel noodzakelijk blijven voor het aftoetsen van de onderzoeksresultaten. De commissie zal ook in gesprek gaan met begeleiders en de verantwoordelijken van de betrokken diensten. Daarnaast moet voldoende tijd worden uitgetrokken voor intern commissieoverleg, het inlezen in en analyseren van de begeleidingsplannen en onderzoeksresultaten en het filteren van de relevante informatie voor de evaluatierapporten. Het eigenlijke uitschrijven van de rapporten wordt opgenomen door de externe procesbegeleider.

Art. 9 Een volledige evaluatiecyclus moet afgerond worden in 15 maanden.

Art. 10 Bij de evaluatie gebruikt de evaluatiecommissie het beoordelingskader zoals in bijlage 1 aan het voorontwerp van besluit meegegeven. Het beoordelingskader vertrekt vanuit het kader dat het beleidsdomein Onderwijs en Vorming hanteert bij beleidsevaluaties. Het is gebaseerd op de handleiding Beleidsevaluatie van De Peuter, De Smedt en Bouckaert (Handleiding Beleidsevaluatie, Steunpunt Beleidsrelevant Onderzoek, Leuven, 2007). Het kader geeft een schematische voorstelling van die aspecten die in beeld komen wanneer naar de kwaliteit en het kwaliteitsvol functioneren van PBD's en POC's gekeken wordt. Het is neutraal geformuleerd zodat het kan worden gebruikt binnen de specifieke context van elke PBD of POC.

Art. 11 Het kwaliteitsdecreet bepaalt dat de personeelsleden van onderwijsinstellingen en de CLB's bij de evaluatie betrokken moeten worden. Deze wordt in eerste instantie verzekerd via de bevraging van de personeelsleden in het onderwijsveld. Dit zal bij gunning gebeuren door het hoger vermelde voorbereidende onderzoek. De commissie zal daarnaast, als onderdeel van haar evaluatieproces, de onderzoeksresultaten en bevindingen uit vorige evaluaties aftoetsen bij de doelgroepen van de te evalueren diensten.

Art. 12 Bij de evaluatie worden de commissieleden geacht zich aan de deontologische regels te houden, zoals in bijlage 2 aan het voorontwerp van besluit meegegeven.

Art 13 De evaluatie resulteert in een schriftelijk evaluatieverslag, dat bestaat uit een beschrijvend gedeelte en een concluderend gedeelte. Omdat het belangrijk is dat de diensten de resultaten van de evaluatie in hun verdere werking (zie art. 30 kwaliteitsdecreet) meenemen, is het concluderend gedeelte een kwaliteitsbeoordeling met sterktes en zwaktes en verbeterpunten.

Art. 14 De dienst die het evaluatieverslag ontvangt informeert op haar beurt de eigen personeelsleden en de instellingen (scholen, CLB's) die op haar een beroep kunnen doen.

Art. 15 en 16 Als alle diensten geëvalueerd zijn, stelt de commissie binnen de drie maanden een samenvattend verslag op. Dit verslag bevat zowel informatie over de werkzaamheden als bevindingen over de evaluatie. Dit samenvattend verslag wordt door de minister bezorgd aan het parlement.

Art. 17. Het besluit van de Vlaamse Regering dat de werking van de vorige evaluatiecommissie regelde (Het BVR van 27 oktober 2017 betreffende de commissie voor de evaluatie van de werking van de pedagogische begeleidingsdiensten en de permanente ondersteuningscellen) wordt opgeheven.

Art. 18. De minister bevoegd voor Onderwijs is belast met de uitvoering van het besluit.

Art. 19: Het besluit treedt in werking op 1 april 2025. Vanaf dat moment kunnen de commissieleden beschikken over de resultaten van het voorbereidend onderzoek en de nieuwe begeleidingsplannen van de PBD's en POC's. We laten het besluit nu het goedkeuringsproces doorlopen om de voorbereidingen (uitbesteding overheidsopdrachten) tijdig te kunnen opstarten.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

We ramen de maximale kosten voor de werking van de commissie op **85.800 euro**. Voor de voorzitter van de commissie voorzien we, zoals bij de vorige evaluatie en andere recente commissies, een forfaitaire dagvergoeding van maximaal 350 euro. Voor de andere commissieleden voorzien we een forfaitaire dagvergoeding van 225 euro. De voorzitter besteedt immers meer tijd aan de voorbereiding van de vergaderingen en bezoeken aan de diensten en aan de voorbereiding van de rapporten. Dit weerspiegelt zich in een hogere dagvergoeding. Daarnaast hebben de voorzitter en de commissieleden recht op een vergoeding van hun reis- en verblijfskosten, conform de bepalingen die gelden voor de personeelsleden van de diensten van de Vlaamse overheid.

De vergoedingen moeten, naast de voorzitter, worden voorzien voor vijf commissieleden. De ambtenaar van het departement Onderwijs en Vorming ontvangt geen bijkomende vergoeding.

Het bedrag wordt voorzien op begrotingsartikel **FBO-1FGD2GN-WT basisallocatie 1FG031** van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2025, onder voorbehoud van goedkeuring van de begroting.

B. ESR-TOETS

De ESR-toets is niet van toepassing op deze oproep, want dit dossier bevat geen pps-project of maakt geen alternatief gefinancierde investeringen mogelijk.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het besluit heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het besluit heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

- Aanvraag advies van de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° Haar principiële goedkeuring te hechten aan het voorontwerp van Besluit van de Vlaamse Regering;

2° De Vlaamse minister bevoegd voor onderwijs te machtigen over dit voorontwerp van besluit advies in te winnen bij de Raad van State met het verzoek het advies mee te delen binnen 30 dagen zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 1° van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS